

Vereniging Vrijbit
Kruisweg 32, 3513 CT
Utrecht
KvK 30242891
Triodosbank no 786.722.479
bestuur@vrijbit.nl
www.vrijbit.nl

Utrecht 11-1-2010

11 januari 2010 Zienswijze Vrijbit op concept wetsvoorstel College voor mensenrechten en gelijke behandeling(Cmgb)

Vrijbit constateert dat het kabinet, 20 jaar nadat Nederland instemde met de VN oproep dat alle landen een Nationaal Instituut voor de Mensenrechten zouden moeten oprichten, na veel tegenwerking nu definitief probeert te regelen dat er GEEN ONAFHANKELIJK MENSENRECHTENINSTITUUT IN NEDERKLAND wordt opgericht.

Het concept-wetsvoorstel is een doorzichtige poging om formeel, door andere naties en door het VN comité voor de mensenrechten, niet langer te kunnen worden beticht van het feit dat Nederland nog steeds niet over zo'n instituut beschikt en er zelfs geen start is gemaakt met het voorbereiden van de oprichting ervan.

Uiteraard is dit een behoorlijke blamage voor een land wat zich graag profileert als voorvechter van de bescherming van mensenrechten in andere landen en als zetel fungeert van internationale rechtsprekende organen.

Dat wereldwijd de afgelopen jaren met toenemende verbazing en ongeloof wordt gekeken naar het verschijnsel dat Nederland van democratische rechtstaat- met vrijheid als hoogste goed in het vaandel- afglijdt tot een staat waar angst en wantrouwen de basis vormen en de overheidscontrole en -repressie en o.a. volgens [onderzoek van Privacy International](#) steeds meer gelijkenis gaat vertonen met een politiestaat, begint stilletjes aan ook op regeringsniveau door te dringen. Met het voorliggende wetsvoorstel kan het kabinet in elk geval minstens ontkennen dat er niet eens voorbereidingen in gang zijn gezet om ooit zo'n nationaal instituut in te stellen.

Inhoudelijk stelt het voorstel echter geen fluit voor en kan terecht de vraag worden gesteld of een nep-college voor de mensenrechten wel een verbetering is t.o.v. helemaal geen instituut.

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB) zou, volgens het voorliggende wetsvoorstel, zonder dat daar extra personeel voor wordt ingezet, met nauwelijks extra budget en zonder onafhankelijke status, voortaan geacht worden te fungeren als instantie die naleving van alle mensenrechten in Nederland dient te waarborgen.

Adviezen van dit College mgb over voorgenomen wetgeving en uitvoering van overheidmaatregelen krijgen geen bindende kracht. Qua rechtspositie, om in geval van schending van mensenrechten onrechtmatige overheidsdaden aan de rechter voor te leggen, zou het nieuwe College niet meer bevoegdheid krijgen dan iedere individuele burger of andere rechtspersoon. De taakomschrijving wordt zodanig dat er wel allerlei informatie moet worden onderzocht en verstrekt over mensenrechten (met name aan andere overheden) maar dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is dat de burger een beroep kan doen op hulp als zijn fundamentele mensenrechten worden geschaad of dreigen dat te worden en het inzicht van het Cmgb dus ook niet op praktijkervaringen wordt gebaseerd.

Op de naamsverandering na verandert er dus weinig ten faveure van de bescherming van de Rechten van de Mens in eigen land. Dit terwijl met name de fundamentele grondrechten op bescherming van het persoonlijke leven en lichamelijke integriteit de laatste jaren steeds verder worden ingeperkt.

In dat licht is het een griezelige constatering dat zo'n nieuw college- wat wordt aangeduid met de afkorting Cmgb wat zelfs nauwelijks is uit te spreken- naar buiten toe moet doen voorkomen dat ook Nederland, na enige vertraging, nu dan toch zou gaan voldoen aan de instelling van een nationaal

instituut volgens de zgn Paris Principles. Het is zorgwekkend dat onze regering, die het instellen van een onafhankelijk nationaal instituut als steunpunt voor de eigen bevolking onwenselijk acht, zich op deze manier toch een A status probeert te verwerven die nodig is om actief te kunnen participeren in internationaal VN overleg inzake mensenrechten.

Naar de burger toe kan het instellen van een tadeloze waakhond, analoog aan het College Bescherming Persoonsgegevens, zelfs negatief uitwerken door als afleidingsmanoeuvre te dienen om de mensenrechten niet daadwerkelijk te hoeven respecteren. 'We hebben advies gevraagd aan het college' of 'We hebben melding gemaakt bij het college' worden dan ook met betrekking tot deze instelling als synoniem opgevoerd voor het daadwerkelijk respecteren van de Rechten van de Mens. De gewone burger en volksvertegenwoordigers kunnen zo onwetend worden gelaten of bij kritiek worden gesust als respectievelijk het college negatief adviseerde maar het advies vervolgens werd genegeerd of het college praktijken veroordeelde maar er niks aan kan doen omdat men geen bevoegdheid heeft om effectieve sancties op te leggen.

Opmerkelijke aanwijzing voor deze functie is dat de ministers dit plan publiceerden met de letterlijke vermelding dat men verwacht dat daarmee voortaan het 'College voor mensenrechten en gelijke behandeling' de menselijke waardigheid in Nederland zal beschermen en bevorderen.

Hoe men dat zou moeten realiseren zonder geld, zonder genoeg personeel, zonder machtsmiddelen en in een afhankelijk positie waarbij benoemingen en financiering afhankelijk zijn van de minister van Justitie, staat er niet bij.

De vereniging Vrijbit heeft geen vertrouwen in de intentie die aan het wetsvoorstel ten grondslag ligt. Dat er geen sprake is van het oprichten van een onafhankelijk instituut is principieel onjuist en schandelijk. Deze mening baseren we op de ervaringen in zake mensenrechtenkwesties met het instituut de Nationale Ombudsman en het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP):

Het onafhankelijke oordeel van de Nationale Ombudsman wordt namelijk door de bewindslieden van de kabinetten Balkenende systematisch afgebrand in plaats van te gebruiken om de relatie tussen de overheid en de burger te verbeteren. Dit gebeurt zelfs op een uiterst ordinair niveau waarbij men niet op de kritiek ingaat maar de ombudsman als persoon in diskrediet probeert te brengen.

Het CBP wordt niet serieus genomen maar als het zo uitkomt uitsluitend gebruikt om naar buiten toe de indruk te wekken dat er een college is wat fungeert als waakhond voor naleving van de rechten t.a.v. de bescherming van persoonsgegevens. Tekenend is dat terwijl het werkterrein van het CBP door alle politieke en technische ontwikkelingen m.b.t. opslag van persoonsgegevens gigantisch is toegenomen, maar steeds wordt bedreigt met bezuinigingen en wegens gebrek aan middelen geen individuele hulpvragen meer in behandeling kan nemen.

Vrijbit dringt er op aan dat er in Nederland een Nationaal Instituut voor de Mensenrechten wordt ingesteld wat onafhankelijk kan functioneren, in plaats van afhankelijk te zijn van het ministerie van Justitie en politieke overwegingen in het parlement.

We willen bovendien dat zo'n instituut er in de allereerste plaats komt ten behoeve van de burger, zodat iedereen die slachtoffer wordt van mensenrechtenschendingen in ons land of bang is daar slachtoffer van te worden niet aan zijn lot wordt overgelaten maar een beroep kan doen op een instituut waar mensen deskundig zijn op dit gebied.

Als vrijwilligersorganisatie, waar dagelijks wanhopige mensen over deze kwestie om raad en hulp aankloppen, vinden we dat we recht van spreken hebben om te stellen dat het keihard nodig is dat er zo snel mogelijk een dergelijk steunpunt voor de Nederlandse burger dient te komen.

Namens het bestuur van Vrijbit
J.M.T.Wijnberg - voorzitter